

Sygn. akt V KO 52/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **R. S.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 września 2016 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt V KK 110/14

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 542 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego R. S. pismem z dnia 21 czerwca 2016 r. zwrócił się o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt V KK 110/14 ze względu na ujawnienie się uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. i uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu w Warszawie.

W uzasadnieniu wniosku obrońca podniósł, że w wydaniu postanowienia z dnia 4 listopada 2014 r. brał udział sędzia Sądu Apelacyjnego D. C. delegowany do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym w okresie od 1 września 2014 r. do 30 listopada 2014 r. decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia

2014 r. podpisaną przez podsekretarza stanu działającego z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości. Autor pisma powołując się na uchwałę pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., sygn. akt BSA – I – 4110 – 4/13, w której stwierdzono, że w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013, poz. 427 ze zm.) Minister Sprawiedliwości nie może być zastąpiony przez sekretarza ani podsekretarza stanu, podniósł, że „zaszła sprzeczność składu sądu z przepisami prawa co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie należy podnieść, że wznowienie postępowania z powodu uchybień określonych w art. 439 k.p.k. jest możliwe tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony. Zatem, nie dysponuje ona w tym zakresie własnym wnioskiem o wznowienie postępowania (zob. uchwała SN 7 sędziów dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005/6/48, postanowienie SN z dnia 4 listopada 2008 r., II KO 66/08, OSNwSK 2008/1/2200), jednak w oparciu o przepis art. 9 § 2 k.p.k. może złożyć wniosek sygnalizujący sądowi istnienie takiego uchybienia (zob. postanowienie SN z dnia z dnia 18 grudnia 2007 r., V KO 68/07, OSNwSK 2007/1/2880).

W sprawie niniejszej obrońca skazanego sprecyzował obszar zagadnień, które jego zdaniem pozwalały na wznowienie postępowania z urzędu. Rzecz jednak w tym, że przedstawione okoliczności nie dają podstaw do przyjęcia, że zaistniała przesłanka do wznowienia z urzędu postępowania w sprawie z powodu wystąpienia jednej z bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Nie znalazł bowiem potwierdzenia zarzut, że jeden z sędziów orzekających w sprawie objętej wnioskiem sygnalizacyjnym był osobą nieuprawnioną w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.

Przede wszystkim podnieść należy, że uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., (OSNKW 2014/4/31), na którą powołał się obrońca w piśmie dotyczyła możliwości zastępstwa Ministra Sprawiedliwości w wykonywaniu jego osobistych kompetencji do przeniesienia sędziego na inne

miejsce służbowe w wypadku zniesienia sądu na podstawie art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2015.133 j.t.) zwanej dalej także Pr.u.s.p. W uchwale tej w istocie jednoznacznie stwierdzono, że w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych Minister Sprawiedliwości nie może być zastąpiony przez sekretarza ani podsekretarza stanu. Jednocześnie Sąd Najwyższy przyjął, że wykładnia dokonana w uchwale wiąże od chwili jej podjęcia. Ten kierunek wykładni w omawianym zakresie był już zresztą akceptowany, o czym świadczą także wcześniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., I KZP 23/08, OSNKW 2008, z. 3, poz. 19; uzasadnienie postanowienia składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., I KZP 24/08, OSNKW 2009, z. 3, poz. 20; uchwała z dnia 28 października 2009 r., I KZP 19/09, OSNKW 2009, z. 11, poz. 92; postanowienie z dnia 19 maja 2009 r., II KK 169/08, OSNKW 2009, z. 7, poz. 58; postanowienie z dnia 25 stycznia 2012 r., SNO 47/11).

Natomiast w przedmiotowej sprawie wykorzystano instytucję delegowania sędziego sądu apelacyjnego, do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym przewidzianą w art. 33 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2016.1254 j.t.).

Analiza akt przedmiotowej sprawy wskazuje, że w składzie Sądu Najwyższego, który wydał postanowienie w dniu 4 listopada 2014 r. zasiadał sędzia delegowany do Sądu Najwyższego – D. C. (k. 49 akt SN o sygn. V KK 110/14) będący sędzią Sądu Apelacyjnego w [...], który wyraził zgodę na delegację. Jednocześnie, jak wynika z informacji udzielonej obrońcy w postępowaniu niniejszym decyzję w przedmiocie delegacji ww. sędziego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym w okresie od 1 września 2014 r. do 30 listopada 2014 r. wydał Minister Sprawiedliwości na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Podsekretarz stanu decyzję tą podpisał działając z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości (k. 66 akt SN o sygn. V KK 110/14). Fakt, że podpisanie delegacji nastąpiło przez podsekretarza stanu w Ministerstwie

Sprawiedliwości z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości, a nie przez samego Ministra, nie ma żadnego znaczenia z punktu widzenia ważności i skuteczności tej decyzji, skoro tryb delegowania sędziego sądu powszechnego do Sądu Najwyższego respektował wymogi przewidziane w art. 33 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2016.1254 j.t.).

Skarżący wydaje się nie dostrzegać, że Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2007 r., BSA I-4110-5/07 (OSNKW 2008, z. 3, poz. 23), uznał, iż „...ustawowe uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do delegowania sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie (art. 77 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) może być w jego zastępstwie (art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 ze zm.) albo z jego upoważnienia (art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 ze zm.) wykonywane przez sekretarza stanu lub podsekretarza stanu...” Związanie treścią tej uchwały dotyczy wszystkich sędziów Sądu Najwyższego, skoro korzysta z mocy zasady prawnej (art. 61 § 6 i art. 62 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, tekst jedn.: Dz.U.2016.1254).

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w sprawie niniejszej w całości ten judykat akceptuje i zauważa nadto, że podobne stanowisko przyjęto w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 8 lutego 2011 r., III KO 77/10, Lex Nr 736766; z dnia 30 czerwca 2010 r., III KK 33/10, Lex Nr 843393 oraz z dnia 6 listopada 2013 r., V KO 74/13, V KO 74/13, LEX nr 1389021). W tej sytuacji orzeczenia oparte na poglądzie przeciwnym (np. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2007 r., III CZP 81/07, OSNC 2007/10/154) nie mogą skutecznie podważać utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego w tym zakresie.

Warto zaznaczyć, że art. 77 § 1 usp reguluje m. in instytucję delegacji sędziego do innego sądu równorzędnego lub niższego, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach także do sądu wyższego. Z kolei przepis art. 33 ustawy o Sądzie Najwyższym określa tryb delegowania sędziego sądu apelacyjnego lub sędziego sądu okręgowego, do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym. Zatem, obydwa te przepisy dotyczą problematyki delegowania

sędziów sądów powszechnych, przydając w każdym z tych przypadków uprawnienia decyzyjne Ministrowi Sprawiedliwości.

Należy podkreślić, że uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., na którą powołuje się wniosek sygnalizacyjny odnosi się do instytucji przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe w trybie art. 75 Pr.u.s.p. w związku ze zmianą w organizacji sądownictwa. Przeniesienie takie powoduje trwałą zmianę w wykonywaniu przez sędziego władzy sądowniczej zarówno w zakresie oznaczenia miejsca służbowego sędziego oraz przywiązania sędziego do urzędu i jego niepołączalności. Wprawdzie wyjątkiem od wskazanego w akcie powołania sędziego, zakresu władzy sądowniczej jaki został mu powierzony w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezydenta jest również delegacja, jednak powoduje ona nieco inne skutki – mniej trwałe, od tych jakie wywołuje przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe. W przypadku delegacji sędzia zachowuje swoje dotychczasowe miejsce służbowe, a zatem w dalszym ciągu pozostaje sędzią tego samego sądu, w którym wykonywał czynności sędziowskie przed uzyskaniem aktu delegowania i tym samym zachowuje możliwość orzekania w dotychczas wyznaczonym mu obszarze jurysdykcyjnym także w czasie delegowania go do innego sądu. Natomiast sama delegacja sędziego wydania w oparciu o przepis art. 33 ustawy o Sądzie Najwyższym pozwala mu w drodze wyjątku orzekać także w Sądzie Najwyższym, ale tylko w okresie jej trwania, tj. w czasie określonym, nie dłuższym niż dwa lata.

Dlatego też cytowana uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2007 r. ma zastosowanie do określenia charakteru uprawnienia Ministra Sprawiedliwości w zakresie delegowania sędziego do orzekania w Sądzie Najwyższym i w dalszym ciągu zachowuje swoją aktualność, mimo wydania przez Sąd Najwyższy uchwały z dnia 28 stycznia 2014 r., która, jak wyżej wykazano, nie dotyczy omawianej problematyki.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy stwierdził, że nie istnieją żadne podstawy do wznowienia z urzędu postępowania w sprawie R. S. zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji wniesionej przez obrońców skazanego jako oczywiście bezzasadnej.

kc